

Luigia Negro Šimiljonawa

Rodila sem se leta 1965 na Solbici v Reziji.

Tako kot mnogi moji prijatelji sem živela mirno in srečno otroštvo in med številne prijetne spomine zagotovo lahko vključim babice in tete, ki so nam pripovedovale pravljice, v kateri sta pogosto nastopala lisica in volk. Ta dva protagonista sta bila del mojega otroštva, ker so se njune zgodbe dogajale prav v naših krajih, v naši dolini. Tudi lisica in volk sta imela hišo in sta obdelovala njivo kot mi vsi. Tavalala sta po gozdu in na točno določenih krajih, ki so nam znani, so se zgodili različni dogodki. Lisica je bila zvita in pripravljena na zmago za vsako ceno, volk pa ubog in zasmehovan, a vedno dober, zato ga je lisica izkoriščala.

Tako so tekla leta mojega otroštva, ko so v našo dolino začele prihajati tudi otroške knjige.

Spominjam se, da je bila ena mojih prvih knjig, če ne kar prva, ki sem jo prebrala, tista o Piki nogavički. Knjigo mi je prinesla moja starejša sestra, ki je delala v mestu.

Po končani obvezni šoli sem obiskala tehnično šolo z jezikovno in turistično smerjo, zato sem lahko potovala po Italiji in Evropi. Ko sem obiskovala mesta, sem z veseljem šla v knjigarne in kot spominek sem svoji nečakinji, prinesla knjigo pravljic v lokalnih jezikih.

Imam srečo, da lahko od leta 1987 delam v svoji dolini kot kulturna delavka, zato sem imela veliko priložnosti za širjenje poznavanja lokalnega ustnega pripovednega izročila. Za to ima veliko zaslugo zlasti akademik in folklorist Milko Matičetov (1919-2014), ki sem ga imela tudi čast spoznati in ki je s svojim neumornim in strastnim delom usmeril našo pozornost v zanimanje za pravljice.

Na področju valorizacije rezijanskih pravljic sem sodelovala in še sodelujem pri različnih pobudah, ki so bile organizirane predvsem v sklopu rezijanskega kulturnega društva Rozajanski dum in Muzeja rezijanskih ljudi.

Od leta 1993 do leta 1999 sem sodelovala pri organizaciji Tedna pravljic, ki je vsako leto avgusta potekal v različnih vaseh naše doline. Na teh dogodkih smo predstavljali predvsem domače pravljice. Nekatere sem tudi pripovedovala. Od leta 2012 sodelujem z Muzejem rezijanskih ljudi in združenjem ViviStolvizza pri organizaciji dogodka Vas pripoveduje zgodbo, ki poteka vsako leto avgusta na Solbici.

V te dogodke poskušamo vključevati predvsem otroke, ki jim posredujemo dediščino našega ustnega leposlovnega izročila. Leta 2017 sem sodelovala pri postavitvi razstave Zverinice tu-w Reziji, ki je bila od oktobra 2017 do marca 2020 na ogled v Muzeju rezijanskih ljudi. Razstava je predstavila bajke, pravljice in legende iz naše doline ter njihove protagoniste: pravljicarje in njihovo umetnost pripovedovanja zgodb ter knjige in znanstvenike, ki preučujejo ustno izročilo ljudskega slovstva, zlasti akademika in folklorista Milka Matičetovega. Od te zanimive razstave v muzeju ostaja oddelek s knjigami pravljic in znanstvenimi besedili. Tu obiskovalcem z veseljem pripovedujem kakšno pravljico.

Predstavljam tudi dela drugih pomembnih pravljicarjev, kot so Gianfrancesco Straparola, Giambattista Basile, Charles Perrault, brata Grimm; prav tako mednarodni klasifikacijski sistem pravljicnih motivov ATU in njihove avtorje ter dela znanstvenikov, ki preučujejo pravljice: Moniko Kropelj Telban, Roberta Dapita, Mileno Milevo Blažič in Kasildo Bedenk.

Oktobra 2019 sem ob stoletnici rojstva Milka Matičetovega skrbela za promocijo dogodka in sodelovala pri organizaciji okrogle mize »Pravice z Rezije ... kaku na prapred? / Le favole della Val Resia .. quale futuro?« Na tej okrogli mizi so sodelovali znanstveniki, ki se trenutno ukvarjajo z rezijanskim ustnim pripovednim izročilom.

S posebnim projektom, ki ga financira deželna Furlanija – Julijaksa krajina, smo lani septembra organizirali Festival otroških knjig z predstavitvijo treh knjig: Te mali princip, Dekle, ki je hotela rožico / Ta hći, ki jè tēla rožico, Pravljíčne poti brez meja.

Slikanice

Leta 1998 sem sodelovala pri pripravi knjige Ta prawä pravicä od lisica od Rezia / La vera storia delal volpe di Resia, v kateri so predstavljeni različni dogodki o botri lisici in njenem spremljevalcu volku. To je bila prva slikanica, narejena v naši dolini.

Leta 2017 sem sodelovala pri ponatisu knjige, ki je izšla tudi v slovenski različici.

Leta 2003 sem sodelovala pri pripravi besedilnih delov za fotoknjigo Raccontami una favola. Ta knjiga poleg fotografskih upodobitev, ki jih je naredila Lorenzina Di Biasio, predstavlja zgodbe in življenske spomine starejših domačinov.

Istega leta sem sodelovala pri pripravi druge slikanice z naslovom Ta mala dujačesa / La ragazzina selvaggia.

Leta 2020 sem sodelovala pri ustvarjanju knjige Dekle, ki je hotela rožico / Ta hći, ki jè tēla rožico, ki jo je leta 1968 Tina Wajtawa (Valentina Pielich 1900-1984) povedala Milku Matičetovu. Praljica predstavlja motiv lepotice in zveri. To je prva slikanica iz zbirke Rozajanske pravice. Zbirko izdaja Založba tržaškega tiska (ZTT-EST) v sodelovanju z Muzejem rezijanskih ljudi, z Inštitutom za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU in Oddelkom za jezike in književnosti, komunikacijo, izobraževanje in družbene vede Univerze v Vidmu.

Kandidatur za nagrado ALMA za to mojo preposto dejanost me je zelo razveselila in me spodbuja, da nadaljujem po svoji poti.